

УДК 37.013.42 – 364.048.6

КРУПНИК Зоряна Ігорівна
здобувач кафедри теорії і методики
професійної освіти МАУП
e-mail: vika.muromets@gmail.com

ОБГРУНТУВАННЯ ТА УПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я ВИХОВАНЦІВ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

***Анотація.** У статті обґрунтовано соціально-педагогічні умови формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. Представлено результати формувального етапу педагогічного експерименту щодо формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців 9-15 років, які перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації. Здійснено аналіз специфіки формування відповідального ставлення до здоров'я в умовах центрів соціально-психологічної реабілітації. Діагностика рівня формування відповідального ставлення до здоров'я вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації стало науковою підставою для визначення й розробки відповідних соціально-педагогічних умов формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.*

***Ключові слова:** відповідальне ставлення, вихованці, центри соціально-психологічної реабілітації, соціально-педагогічні умови, зміст, інноваційні форми і методи, комплексна програма.*

Постановка проблеми. Проблема формування відповідального ставлення до здоров'я у підростаючого покоління охоплює широкий спектр питань, але необхідність відповідальності за особисте здоров'я і запобігання його руйнації потребує всебічного і комплексного вивчення усіх можливих інноваційних форм формування здорового способу життя. Незадовільний стан здоров'я молоді обумовлений падінням суспільної моралі, значним соціальним розшаруванням населення, складною криміногенною ситуацією, комерціалізацією статевих стосунків, раннім початком статевого життя, негативним впливом засобів масової інформації є негативними чинниками для формування безвідповідального ставлення до здоров'я.

Аналіз останніх публікацій. Актуальні проблеми охорони здоров'я дітей шкільного віку і підлітків привертають увагу фахівців різних галузей наукового пізнання. Інтенсивність психолого-педагогічних досліджень у контексті проблемного поля нашого дослідження зростає починаючи з 2000 року в Росії та з 2004 року в Україні. Про це свідчить велика кількість дисертаційних робіт, зокрема: питання «ціннісне ставлення до здоров'я», «здоровий спосіб життя», «відповідальність», «відповідальне ставлення до здоров'я» розглядалося різними вченими, зокрема, В. Бобрицькою, О. Єжовою, Н. Зимівець, В. Муромець, І. Топчій, О. Соколенко, Л. Сущенко, В. Оржеховською, Т. Федорченко, Н. Чернухою тощо. Однак питання, пов'язані з формуванням відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації, висвітлено неповною мірою.

Метою статті є висвітлення обґрунтованих соціально-педагогічних умов формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Виклад основного матеріалу. Аналіз та результати констатувального етапу дослідження засвідчили необхідність посилення уваги до питання формування відповідального ставлення до здоров'я вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації, визначення способів подолання виявлених недоліків в організації цього процесу.

На наше переконання, навчально-виховні заклади такого типу недостатньо використовують свої можливості через брак практичного досвіду та нерозробленість відповідних інноваційних технологій і відповідно ефективних соціально-педагогічних умов. Педагогічні умови реалізації певних процесів є предметом багатьох педагогічних досліджень.

Зокрема, Т. Федорченко педагогічні умови визначає як чинники (обставини), від яких залежить ефективність функціонування педагогічної системи, результат якої повинен бути запрограмований в завданнях, змісті, у всій системі форм та методів виховної роботи [5, с. 123]. На наше переконання, соціально-педагогічні умови – це основа залучення факторів для ефективної освітньої діяльності та досягнення поставленої мети, у контексті нашого дослідження – формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Так, під соціально-педагогічними умовами ми розглядаємо сукупність взаємопов'язаних елементів, які сприяють активізації таких факторів, як розвивальне середовище такого типу закладів, компетентність педагогів шкіл-інтернатів, особистісні і вікові особливості вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. На підставі аналізу науково-методичної літератури з проблем формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців, практичного досвіду соціально-виховної роботи таких закладів, стану сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації, ми визначили наступні *соціально-педагогічні умови формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованці центрів соціально-психологічної реабілітації*: –урахування специфіки функціонування закладів соціально-психологічної реабілітації й особливостей контингенту таких вихованців; упровадження комплексної програми „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” з вихованцями центрів соціально-психологічної реабілітації з метою формування відповідального ставлення до здоров'я; методична підготовка соціальних педагогів, психологів та медичних працівників до формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Перша соціально-педагогічна умова – *урахування специфіки функціонування центрів соціально-психологічної реабілітації і особливостей контингенту їхніх учнів* – спрямована на

корегування негативних впливів середовища та виправлення недоліків у формуванні відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Як засвідчують дослідження В. Оржеховської, для більшості вихованців це не просто школа, в якій вони навчаються, це місце, де вони проживають до вихідних, або, у разі відсутності сім'ї, перебувають постійно. Таким чином, вихованці мають обмежене коло спілкування, відповідно не одержують у повному обсязі інформацію про навколишній світ, змушені пристосовуватися до режимних умов інтернатного закладу та великої кількості однолітків [3].

Результати констатувального експерименту засвідчили, що у більшості вихованців сформована занижена самооцінка, для таких дітей характерне критичне, оціночне ставлення до себе, невпевненість у собі, пасивність, пристосування до поглядів і переконань інших, неможливість відстоювання своєї точки зору. У вихованців із завищеною самооцінкою властивим є приниження можливостей інших людей, в тому числі протилежної статі. Такі учні зневажливо ставляться до поглядів і думок інших, можуть образити, вступають в конфлікти.

Таким чином, можна стверджувати, що процес формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації буде ефективним, якщо не суперечить позитивній реакції оточення щодо дитини, тобто коли дитина бачить у житті те, що не суперечить інформації, отриманій у закладах такого типу. Ми вважаємо, що необхідність дослідження саме психолого-педагогічного аспекту цієї проблеми полягає в тому, що цей підхід дає можливість з'ясувати та розкрити закономірності виникнення цієї проблеми та запропонувати ефективні інноваційні виховні технології для досягнення ефективного результату.

В умовах центрів соціально-психологічної реабілітації це означає визнання за учнем статусу суб'єкта освітнього процесу, який є носієм власного досвіду, здатний до виявлення ініціативи, самостійності, суб'єктної активності, відповідальності, прагнення до саморозвитку. Стосовно проблеми нашого дослідження, особистісно орієнтований підхід, обґрунтований у дослідженнях І. Беха, В. Оржеховської [3], Т. Федорченко [5] ґрунтується на таких положеннях: метою формування відповідального ставлення вихованців до здоров'я є підтримка у їхньому прагненні і розвитку педагогічним колективом; сприяння виробленню системи ціннісних орієнтацій, механізмів саморегуляції, самовиховання, самореалізації; отримані знання щодо здорового способу життя через розвиток ціннісного ставлення до себе і власного здоров'я; педагогічний колектив має вірити у позитивну спрямованість кожного вихованця у дотриманні відповідального ставлення до здоров'я.

Наступна соціально-педагогічна умова: *упровадження комплексної програми „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” з вихованцями центрів соціально-психологічної реабілітації з метою формування відповідального ставлення до здоров'я*. Зауважимо, що ця соціально-педагогічна умова зумовлена результатами констатувального етапу дослідження, які засвідчили, що рівень сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації є недостатнім. Зокрема, самі педагоги не завжди усвідомлюють ціннісний зміст у формуванні даного особистісного утворення, не володіють інтерактивними методами формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Спостереження за виховним процесом, бесіди з педагогами, аналіз відповідної документації показали, що у закладах такого типу в основному відсутній системний і цілеспрямований підхід до формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Тому, ми можемо зробити висновок, що в сучасних умовах життя, в першу чергу перед педагогами, психологами, соціологами чи іншими працівниками школи та різними гуртками, секціями по організації вільного часу дітей та підлітків стоїть важливе завдання з формування відповідального ставлення у них до особистого здоров'я, прогнозування схильностей учнів через спілкування з ними, ознайомлення з умовами життя дитини, з'ясування особливостей сімейного виховання. Хочемо зауважити, що на основі інноваційних виховних технологій ми обґрунтували та впровадили у наші експериментальні майданчики *комплексну програму для центрів соціально-психологічної реабілітації „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я”*. Представимо її зміст більш детально.

Структура комплексної програми

„Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації

1. Мета та завдання
2. Принципи комплексної програми
3. Особливості впровадження у центри соціально-психологічної реабілітації
4. Напрями роботи з вихованцями
5. Форми та методи роботи з вихованцями
6. Інноваційні виховні технології з вихованцями
7. Адміністративно-управлінська діяльність
8. Діяльність мультидисциплінарної команди у формуванні відповідального ставлення до здоров'я серед вихованців.

Актуальність комплексної цієї програми полягає у тому, що центри соціально-психологічної реабілітації є первинною ланкою у здійсненні ряду заходів з питань збереження здоров'я молодого покоління. Саме тому, основною його метою є створення здорового мікроклімату для виховання здорової особистості. Діти, які потрапляють у центри соціально-психологічної реабілітації є досить ослаблені та хворобливі, нервозні, оскільки зазнавали багато нервових перевантажень. Тому працівникам у своїй діяльності у питаннях формування відповідального ставлення до особистого здоров'я у дітей, варто керуватися основними положеннями Державної програми „Діти України”, у якій підкреслюється, що здоров'я підліткового покоління – це інтегрований показник суспільного розвитку.

Як було нами зазначено, що формування відповідального ставлення до здоров'я серед вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації має свою специфіку і передбачає дотримання певних правил і принципів, врахування психофізіологічних особливостей безпритульної дитини, застосування різноманіття прийомів та методів профілактичної роботи.

Основні задачі комплексної програми „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації:

1. Побудувати діагностично-реабілітаційний процес, який буде мати можливість виявити реальний стан здоров'я дітей, які потрапили до центрів соціально-психологічної реабілітації, сприяти його покращенню та укріплював їх сили та можливості.
2. Скоординувати зусилля фахівців діагностично-реабілітаційного процесу на формування у дітей, які перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації, відповідального ставлення до здоров'я, його збереження та розвиток.
3. Формувати і розвивати культуру здоров'я у вихованців з використанням інноваційних виховних технологій та організувати їх життєдіяльність на позиціях здорового способу життя.
4. Організувати і створювати відповідальну експертну групу з питань впровадження здоров'язбережувальних технологій з числа педагогічного персоналу, які пройшли відповідну методичну підготовку за програмою „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я”.
5. Здійснювати науково-методичний та інформаційний супровід діяльності фахівців щодо реалізації даної комплексної програми, спрямованої на формування у дітей притулку відповідального ставлення до здоров'я.
6. Розширювати партнерську взаємодію фахівців центрів соціально-психологічної реабілітації з іншими соціальними службами і закладами міста, що займаються питаннями збереження та зміцнення здоров'я.
7. Розвивати відповідальне ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації шляхом використання інноваційних виховних технологій: арт терапії, естетотерапії, кіно терапії, бібліотерапії тощо.
8. Запобігати повторенню психологічних проблем: соціальна ізоляція, дезадаптація тощо.

Впровадження комплексної програми „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації потребує проведення методичної підготовки працівників притулку. Однак, усі вони мають усвідомлювати значення створення здорового простору у такому закладі для належного розвитку особистості та чітко виконувати свої обов'язки. Позитивним моментом тут є можливість

доповнення її різними інноваційними виховними заходами для ефективності результату.
Напрями роботи: превентивна освіта, психокорекційна робота, психологічний супровід.
Методи роботи: групові зустрічі; індивідуальні консультації; групи медіації; використання засобів мультимедіа; консультаційні пункти; просвітницькі акції;

Інноваційні соціально-психологічні технології: арт-терапія; аромотерапія; хромотерапія; гештальттерапія; ігрова терапія; казкотерапія; пісочна терапія.

Основні заходи щодо реалізації комплексної програми „*Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я*” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації на адміністративно-управлінському рівні передбачають:

1. Запровадження діагностики, регулювання і корекції рівнів сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців.
2. Забезпечення охорони притулку, попередження розповсюдження психоактивних препаратів серед утриманців притулку.
3. Укладення угоди про спільну діяльність із іншими закладами оздоровчого спрямування.
4. Забезпечення оптимального санітарно-гігієнічного режиму діяльності притулку для дітей, контролювати дотримання відповідних вимог.
5. Здійснення раціонального харчування вихованців притулку для дітей. Забезпечити контроль якості продукції.
6. Забезпечення складання розкладу реабілітаційно-корекційних та навчальних занять, ураховуючи можливості утриманців притулку та вимоги СЕС, уникаючи перевантаження дітей.
7. Створення відповідальної групи із впровадження комплексної програми „*Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я*” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.
8. Проведення семінарів, тренінгів, лекцій для соціальних педагогів, практичних психологів та інших працівників притулку із питань особистісно зорієнтованої діяльності, формування здоров'язбережувального середовища.
9. Організація і контроль за дотриманням вимог техніки безпеки, основ безпеки життєдіяльності та санітарно-гігієнічних вимог.
10. Розробка планів профілактичних заходів.
11. Оцінювання результатів упровадження комплексної програми „*Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я*” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Діяльність мультидисциплінарної команди передбачає:

1. Здійснення психологічного супроводу дітей групи ризику і залучення їх до участі у профілактичних заходах.
2. Проводження виховних заходів спрямованих на формування у дітей відповідального ставлення до особистого здоров'я, їх фізичний розвиток і пропаганду здорового способу життя.
3. Упровадження у практику роботи із дітьми притулку інноваційних технологій під час занять, які спрямовані на формування відповідального ставлення до здоров'я.
4. Допомога у вирішенні актуальних завдань розвитку дитини, її соціалізації, порушення емоційно-вольової сфери, проблеми взаємовідносин з однолітками, батьками тощо.
5. Створення культурологічного середовища у притулку (культурно-виховних заходів, соціальне виховання дітей), оздоровлення емоційного простору закладу.
6. Організація та проведення зустрічей з батьками дітей, які потрапили в притулок, тренінги з питань відповідального ставлення до здоров'я та його збереження, профілактики шкідливих звичок, формування здоров'язбережувальної атмосфери у сім'ї та профілактики правопорушень.
7. Сприяння виробленню у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації позитивної поведінки, формуванню позитивної мотивації на здоровий спосіб життя.
8. Удосконалення роботи з проведення профілактично-оздоровчих заходів серед вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації.

Очікуваний результат від комплексної програми „Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я” для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації: забезпечення усіх необхідних комфортних умов перебування дитини у притулку, її цілісна перебудова

відповідно до медичних, санітарно-гігієнічних норм, що забезпечить збереження й укріплення її здоров'я, відповідального ставлення до нього в майбутньому та усіх учасників реабілітаційно-виховного процесу; перетворення реабілітаційно-виховного процесу у спільну діяльність усіх його учасників і громадськості, спрямовану на досягнення стану повного фізичного, духовного та соціального благополуччя дитини; підготовка вихованців до самостійного життя, формування адекватних механізмів фізіологічної, психологічної, соціальної адаптації до оточуючого середовища, готовність до самостійного здорового способу життя; об'єднання зусиль всього колективу притулку для дітей, медичних працівників, батьків чи інших родичів для реалізації права дітей і підлітків на збереження та зміцнення особистого здоров'я як найвищої соціальної цінності та права громадян на безпечні й нешкідливі умови життя.

Таким чином, упровадження комплексної програми *„Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я”* для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації передбачає: забезпечення довірливих, відкритих відносин між колективом і дітьми притулку; відкритості в обговоренні наявних проблем з боку утриманців; доступності і відкритості активної професійної психолого-педагогічної, реабілітаційно-профілактичної та медичної допомоги; виявлення розвинутих позитивних особистісних якостей в дитячому середовищі притулку; формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців притулку для дітей та позитивної мотивації на здоровий спосіб життя.

Реалізація *третьої соціально-педагогічної умови формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації* передбачає методичну підготовку соціальних педагогів, психологів, педагогів, медичних працівників до формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації засобами циклу *семінарів-тренінгів*. На наше переконання, саме інноваційні виховні технології створюють можливість фахівцям здійснювати процес формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців притулків для дітей цілеспрямованіше та ефективніше з визначеними концептуальними основами, принципами, змістом діяльності та високою вірогідністю досягнення кінцевого результату. До таких технологій ми відносимо такі: ароматерапія, хроматерапія, арт-терапія, гештальттерапія, ігрова терапія, казкотерапія, пісочна терапія, цікаві зустрічі, група медіації, використання засобів медіації.

У контексті реалізації і упровадження комплексної програми *„Мій вибір – відповідальне ставлення до здоров'я”* для вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації соціальним педагогам було запропоновано цикл практико орієнтованих *семінарів-тренінгів* під назвою *„Сучасні психолого-педагогічні технології у формуванні ціннісного ставлення до здоров'я вихованців: технологічний аспект”* (8 семінарів-тренінгів по 3 години). Розкриємо зміст таких семінарів-тренінгів більш детально. Семінар-тренінг № 1 *«Ознайомлення із інноваційними соціально-психологічними технологіями: теоретичний аспект»* (3 год.). Семінар-тренінг № 2 *«Ароматерапія як оздоровча технологія»* (3 год.). Семінар-тренінг № 3 *«Вплив арт-терапії на психологічне здоров'я вихованців»* (3 год.). Семінар-тренінг № 4 *«Кольоротерапія (хроматерапія) як засіб подолання стресових ситуацій»* (3 год.). Семінар-тренінг № 5 *«Основні аспекти використання впливу гештальттерапії на поведінку дитини, яка перебуває у центрах соціально-психологічної реабілітації»* (3 год.). Семінар-тренінг № 6 *«Ігрова терапія як засіб формування довіри і взаєморозуміння з вихованцями, які перебувають у кризових станах»* (3 год.). Семінар-тренінг № 7 *«Казкотерапія як засіб формування відповідального ставлення до здоров'я: створення терапевтичної казки»* (3 год.). Семінар-тренінг № 8 *«Пісочна терапія: специфіка її проведення у центрах соціально-психологічної реабілітації»* (3 год.).

Висновки. Після проведення дослідно-експериментальної роботи та впровадженні у діяльність центрів соціально-психологічної реабілітації обґрунтовані соціально-педагогічні умови нами було констатовано, що відбулися значні позитивні зміни щодо рівнів сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. Аналіз порівняльних результатів рівнів сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації контрольної групи засвідчує, що суттєвих позитивних змін у рівнях сформованості відповідального ставлення до здоров'я у них не відбулося.

Список використаної літератури

1. Єжова О.О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я у юних хортингістів / О.О. Єжова // Хортинг у фізично-духовному розвитку особистості : збірник наукових праць. – К., 2014. – № 1. – С. 10–20.
2. Моніторинг і оцінка діяльності з формування здорового способу життя / [О. М. Балакірева, О. О. Яременко, Р. Я. Левін та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. досліджень, 2005. – 152 с. (Формув. здорового способу життя молоді).
3. Оржеховська В. Педагогіка здорового способу життя / В. Оржеховська // Шлях освіти. – 2004. – № 7. – С. 11–12.
4. Сущенко Л. П. Соціальні технології культивування здорового способу життя людини / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 1999. – 308 с.
5. Федорченко Т. Є. Соціально-педагогічні засади профілактики девіантної поведінки школярів в умовах соціокультурного середовища [Текст]: монографія / Т. Є. Федорченко ; Ін-т пробл. виховання Акад. пед. наук України. – Черкаси : Чабаненко, 2009. – 357 с.

References

1. Yezhova O.O. The formation of value attitude to health in young hortynhistiv / O.O. Yezhova // Khortynh u fizychno-dukhovnomu rozvytku osobystosti : zbirnyk naukovykh prats. – K., 2014. – № 1. – S. 10–20. (in Ukr.).
2. Monitoring and evaluation activities promoting healthy lifestyles / [O. M. Balakirjeva, O. O. Yaremenko, R. Ya. Levin ta in.]. – K. : Ukr. in-t sots. doslidzhen, 2005. – 152 s. (Formuv. zdorovoho sposobu zhyttia molodi). (in Ukr.).
3. Orzhekhovska V. Pedagogy of healthy lifestyle / V. Orzhekhovska // Shliakh osvity. – 2004. – № 7. – S. 11–12. (in Ukr.).
4. Sushchenko L. P. Social technologies of cultivation of healthy life / L. P. Sushchenko. – Zaporizhzhia : ZDU, 1999. – 308 s. (in Ukr.).
5. Fedorchenko T. Ye. Socio-pedagogical principles of prevention of deviant behavior of pupils in terms of socio-cultural environment [Tekst] : monohrafiia / T. Ye. Fedorchenko ; In-t probl. vykhovannia Akad. ped. nauk Ukrainy. – Cherkasy : Chabanenko, 2009. – 357 s. (in Ukr.).

KRUPNYK Zoriana Igorivna,

Researcher of the Department of Theory and Methods vocational education MAUP

e-mail: vika.muromets@gmail.com

STUDY AND IMPLEMENTATION OF SOCIAL-PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF RESPONSIBLE ATTITUDE TO THE HEALTH OF CHILDREN OF THE CENTER PSYCHOSOCIAL REHABILITATION

Summary. Introduction. In the article the socio-pedagogical conditions of forming a responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation. The results of phase forming pedagogical experiment on forming responsible attitude to the health of pupils 9-15 years who are at the center of social and psychological rehabilitation. The analysis of the specifics of forming a responsible attitude to health in terms of socio-psychological rehabilitation.

Purpose. Diagnosis of forming a responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation was the scientific basis for the definition and development of appropriate socio-pedagogical conditions of forming a responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation. Analysis and results of the official examiner stage of the experiment showed the need for increased attention to the issue of forming a responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation, determining solutions to the identified shortcomings in the organization of this process.

Results. The problem of forming a responsible attitude to health is broad, but the need for responsibility for personal health and prevent its destruction, in our opinion, needs full and comprehensive study of all possible innovative forms of healthy lifestyle.

The educational institutions of this type not using their opportunities due to lack of experience and underdevelopment of relevant innovative technologies and therefore effective social and educational conditions.

After the experimental work and implementation of activities in the socio-psychological rehabilitation reasonable social and educational conditions, we have stated that there have been significant positive changes in the levels of responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation.

Conclusion. Comparative analysis of the results the levels of responsible attitude to the health of inmates socio-psychological rehabilitation of the control group shows that significant positive changes in the levels of formation of the responsible attitude to health they have occurred.

Key words: responsible, students, socio-psychological rehabilitation, social and educational conditions, content, innovative forms and techniques, integrated program.

Одержано редакцією 22.01.2016
Прийнято до публікації 22.01.2016